

selv om dette stod i Paragraffen — jeg kan ikke gøre for, at de have vendt det saaledes, det er ikke min Opgave at vende alt rigtigt for Udvalget — hvad er Hovedreglen? Hovedreglen er, at det er Ejeren tilladt, naar han tillige er Bruger, at overdrage sin Sagtret, og derfra gøres der saa Undtagelser, for det første ved Overdragelse af den almindelige Brugsret og dernæst ved Bortfæstning af Bøndergods for Livstid; i disse Tilfælde skal Sagtretten følge Brugsretten. Det er imidlertid kun Undtagelser; Hovedreglen findes i § 4. Mit Ændringsforslag er saaledes fuldt begrundet og fuldt ud konsekvent, og der forlanges i det ikke mere end efter den bestaaende Lov. Hvad jeg tilfigter med mit Forslag er, at Sagtretten saa vidt muligt skal følge Brugsretten, men jeg ved jo nok, at i sin fulde Konsekvens kan dette ikke gennemføres. Hvad jeg ikke vil er, at Sagtretten gøres til Genstand for Handel; men naar en Grundejer forbeholder sin Sagtret, og han saa, som det staar i Lovforslaget, kan overdrage den til andre, saa bliver den Genstand for Køb og Salg ligesom en anden Vare, hvilket ikke har været den tidligere Lovgivnings Mening. Jeg har ikke saa lidt Erfaring i saa Henseende og har været med til ad mindelig Overenskomst's Vej at bilægge ikke saa saa Sagttrætter, men de Sagttrætter, som have været vanskeligst at faa bilagt, have ikke været dem, som de vedkommende Grundejere, hvad enten det nu har været en Godsejer eller en anden, selv have haft; men det har været de Sagttrætter, som ere opstaaede, naar Sagtretten har været i Hænderne paa dem, som ikke vare Ejere af Jord. Naar nemlig Sagtretten har været afhændet eller bortforpagtet til flere eller til en Tredjemand, saa har det i Reglen været for Pengenes Skyld, at Sagtretten er blevet bortlejet, og Ejeren af Sagtretten har i dette Tilfælde villet indvinde pefuniær Fordel af sin Sagtret. Men i dette Tilfælde ere de vedkommende Ejere i Reglen ikke Folk, som tage synderligt Hensyn til, om de ødelægge et eller andet for den vedkommende Bruger, og selv om den vedkommende Ejere skal staa til Ansvar efter Loven for den Skade, som Ejeren af Sagtretten forvolder, saa gør det ikke nogen væsentlig Forskel, thi han maa se at komme den vedkommende jagtberettigede selv til Livs, og det er i mange Forhold vanskelig, og det er ogsaa meget vanskelig at faa de Stridigheder, som opstaa med den, der har faaet Sagtretten, og som ikke er Grundejer, bilagte uden en meget høj Erstatning. Hver Gang Sagtloven kommer til at foreligge til Behandling, vil jeg med

Hænder og Fødder sætte mig imod, at en saadan Tilstand vedblivende skulde komme til at foreligge. Jeg vil dog gerne spørge de ærede tre Godsejere, som have været Medlemmer af Udvalget angaaende dette Lovforslag, om det er deres Maal med Sagtlovens Bestemmelser, at de ville se at faa Sagtretten saaledes forbeholdt sig, at de kunne sælge den som andre Ting og gøre med den, hvad de ville. Jeg har forstaaet dem saaledes, at de vilde have Lov til at forbeholde sig Sagtretten, naar de overdrog deres Ejendomme til andre til almindeligt Brug. Jeg vil sige, at dette Livsfæste, saaledes som det staar her i Loven, vil jeg for mit Vedkommende give Afstald paa og skal være med til at arbejde paa, at det ikke bliver holdt fast, naar paa den anden Side disse Ord i § 4 „for sin Besiddelsestid“ maa blive ubslættede, og naar man for øvrigt vil gaa ind paa Tankgangen i mine Ændringsforslag. Jeg vil dog spørge, om det er Meningen, at man vil have Sagtretten forbeholdt sig saaledes, at man kan overdrage den, thi saa forstaa jeg ikke Meningen med den agrariske Tanke, som er oppe for Djæblifket, og jeg forstaa ikke det Møde, som blev afholdt i Odense, hvor der jo var en Samling af Landmænd fra de højeste til de laveste Godsejere og Jorpagtere m. fl. Det maa være de Herrer Godsejere bekendt, at der er ingen Ting, som er værre for en Bruger af Jord, end at Sagtretten er overdraget til Per eller Kool, saaledes at man maaste har en hel Sværm jagende paa sin Ejendom, som man ikke ved, hvem er. Er det Meningen, kan jeg kun tænke mig to Grunde dertil, og dem skal jeg tillade mig at anføre. Den ene Grund er den — jeg tænker slet ikke her paa de tre Herrer Godsejere, der have Sæde i Udvalget — at der kunde være nogle Standsfæller af dem, som vare i Penge trang, og disse Godsejere kunne de tre Godsejere, som havde Sæde i Udvalget, maaste have Lust til at støtte i et givet Djæblif ved at forbeholde dem Sagtretten og det Udbytte, de kunne faa deraf. Den anden Grund er den, at der er oprettet et Andelsforetagende, der bærer Navnet „Frejr“, og det har jo ondt ved at staa igennem her i Kjøbenhavn. Det kan jo da være, at Andelskaberne i „Frejr“ ville udbyde deres Sagtret til Salg gennem dette Andelsforetagende for derigennem at vinde Kjøbenhavnerne, da en saadan Sagtret jo ellers ikke er noget, som kan faas hos en almindelig Spæthøker eller anden handlende her i Kjøbenhavn. Dette Andelsforetagende har jo da noget særligt at byde, og jeg er ogsaa sikker paa, at hvis de udbyde Sagtretten paa